

Prima instanță: T. Vasilică

Instanța de apel: M. Guzun, A. Doga și A. Nogai

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

08 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecător:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu, Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală și Tatiana Vieru

examinând recursurile declarate de Vinedictov Valeriu și avocatul din oficiul Valentin Pelin în interesele lui Vinedictov Valeriu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Catruc Piotr împotriva lui Vinedictov Valeriu cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015, prin care apelul declarat de Catruc Piotr a fost admis, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 iunie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărâre.

A C O N S T A T A T:

La 30 aprilie 2014 Catruc Piotr a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vinedictov Valeriu cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 05 iunie 2013 Inspectoratul de Poliție sectorul Centru, mun. Chișinău a înregistrat sesizarea sa, prin care a exprimat poziția că îl bănuiește pe Vinedictov Valeriu în sustragerea actelor pe ap. 9 din str. Malina Mică, nr. 70/3, mun. Chișinău și însușirea ilegală a sumei de 350 euro, survenită din darea în locațiune a apartamentului enunțat.

Reclamantul a mai menționat că prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău din 18 februarie 2014 s-a dispus a refuza în pornirea urmăririi penale pe numele lui Vinedictov Valeriu, deoarece în cazul dispariției actelor pentru apartament lipsește fapta infracțiunii, iar referitor la pretinsa datorie în acțiunile lui Vinedictov Valeriu lipsesc elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.190 Cod penal.

Catruc Piotr a specificat că din ordonanța de neîncepere a urmăririi penale, în urma audierii lui Costea Serghei, acesta a declarat că închiriază ap. 9 din str. Malina Mică,

nr. 70/3, mun. Chișinău din 23 august 2012. Apartamentul l-a luat în locațiune de la Vinedictov Valeriu și i-a achitat plata pentru 3 luni. Ultimul urma să-i transmită o parte din această sumă lui Catruc Piotr. Fiind audiat Vinedictov Valeriu a declarat că banii obținuți pentru acordarea în locațiune a apartamentului, o parte îi reveneau lui ca intermediar, iar cealaltă parte urma să o transmită mamei lui Catruc Piotr. Apartamentul îl dădea în locațiune cu 110 euro. Primind plata pentru 3 luni, și-a lăsat 110 euro, a achitat serviciile comunale, iar restul i-a transmis lui Catruc Piotr.

Reclamantul precizează că pînă în prezent Vinedictov Valeriu nu și-a onorat obligațiile de a-i restitui datoria de 350 euro formată în rezultatul dării în locațiune a apartamentului.

Solicită, reclamantul Catruc Piotr încasarea din contul lui Vinedictov Valeriu în beneficiul său a datoriei în sumă de 350 euro.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 iunie 2014, acțiunea înaintată de Catruc Piotr împotriva lui Vinedictov Valeriu cu privire la încasarea datoriei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015 apelul declarat de Catruc Piotr a fost admis, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 iunie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărîre prin care s-a dispus încasarea din contul lui Vinedictov Valeriu în beneficiul lui Catruc Piotr suma datoriei în mărime de 350 Euro, convertită în lei moldovenești, conform cursului BNM la momentul executării hotărîrii.

La 28 martie 2015 Vinedictov Valeriu și la 23 aprilie 2015 avocatul din oficiul Valentin Pelin în interesele lui Vinedictov Valeriu – desemnat de Consiliul național pentru asistență juridică garantată de stat Oficiul teritorial Chișinău prin decizia nr. 0366/ACC din 16 martie 2015 (f.d. 98), au contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea fără modificări a hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursurilor au indicat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece, instanța de judecată nu au constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 434 CPC, care statuează expres că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Copia deciziei motivate a instanței de apel a fost recepționată de către Vinedictov Valeriu la 12 martie 2015 (f.d. 83), iar de avocatul din oficiu Valentin Pelin la 03 aprilie 2015, recursurile fiind declarate la 28 martie 2015 (f.d. 89) și respectiv la 23 aprilie 2015 (f.d. 99).

Prin urmare, instanța de recurs constată că recursurile au fost declarate în termen.

La 25 mai 2015 în adresa intimatului Catruc Piotr a fost expediată copia recursurilor declarate de Vinedictov Valeriu și avocatul din oficiul Valentin Pelin în

interesele lui Vinedictov Valeriu, iar la 11 iunie 2015 în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința, prin care Catruc Piotr a solicitat declararea recursurilor inadmisibile.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursurile declarate de Vinedictov Valeriu și avocatul din oficiu Valentin Pelin în interesele lui Vinedictov Valeriu întemeiate și care urmează a fi admise.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că la 30 aprilie 2014 Catruc Piotr a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Venedictov Valeriu, prin care a solicitat încasarea din contul lui Vinedictov Valeriu în beneficiul său a datoriei în sumă de 350 euro, rezultată din darea în locațiune a apartamentului nr. 9 din str. Malina Mică, nr. 70/3, mun. Chișinău.

Actele pricinii certifică faptul că prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 iunie 2014, acțiunea înaintată de Catruc Piotr împotriva lui Vinedictov Valeriu cu privire la încasarea datoriei, a fost respinsă ca neîntemeiată, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015, în urma admiterii apelului declarat de Catruc Piotr hotărârea primei instanțe a fost casată, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care s-a dispus încasarea din contul lui Vinedictov Valeriu în beneficiul lui Catruc Piotr suma datoriei în mărime de 350 Euro, convertită în lei moldovenești, conform cursului BNM la momentul executării hotărârii.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din prezenta speță, în raport cu probele administrate la dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art. 512 Cod Civil care statuiază expres că în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități. Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

Potrivit art. 513 Cod Civil - debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. Este nulă clauza prin care se derogă de la prevederile alin.(1).

Analizând circumstanțele speței, Colegiul constată că între Catruc Piotr și Vinedictov Valeriu a existat o înțelegere verbală prin care ultimul urma să dea în locațiune, cu titlu oneros, ap. 9 din str. Malina Mică, nr. 70/3, mun. Chișinău, iar banii primiți urma să-i transmită proprietarului apartamentului - Catruc Piotr.

În acest sens, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 514 Cod Civil care statuiază expres că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Colegiul instanței de recurs avînd la bază normele de drept material citate precizează că chiar dacă contractul reprezintă categoria cea mai importantă și mai numeroasă a actelor juridice civile, sfera acestora din urmă nu se rezumă doar la contract, fapt stabilit de legiuitor în dispoziția articolului citat.

Prin urmare, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție precizează că înțelegere verbală dintre Catruc Piotr și Vinedictov Valeriu privind darea în locațiune a apartamentului, constituie un izvor de obligații.

Situația respectivă atrage aplicabilitatea prevederilor art. 572, alin. (1), (2) Cod Civil care statuiază expres că temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Actele pricinii și anume recipisa anexată la materialele dosarului, certifică faptul că Vinedictov Valeriu, în urma dării în locațiune a apartamentului nr. 9 din str. Malina Mică, nr. 70/3, mun. Chișinău, la 22 august 2012 a primit suma de 400 Dolari SUA pentru trei luni și 50 Euro pentru serviciile comunale (f.d. 60), iar potrivit recipisei din 27 august 2012 Catruc Piotr a primit de la Vinedictov Valeriu suma de 120 Dolari SUA (f.d. 24).

Totodată, Colegiul menționează că în conformitate cu procesul verbal al ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015, Vinedictov Valeriu a recunoscut acțiunea în partea ce ține de suma de 50 Euro (f.d.74).

Astfel, Colegiul instanței de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 123, alin. (6) CPC care statuează expres că faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Prin urmare, instanța de recurs constată că Vinedictov Valeriu și-a onorat parțial obligațiile față de Catruc Piotr, rezultate din înțelegerea privind darea în locațiune a apartamentului nr. 9 din str. Malina Mică, nr. 70/3, mun. Chișinău, fapt ce atrage temeinicia parțială a pretențiilor înaintate de Catruc Piotr prin cererea de chemare în judecată.

Astfel, instanța de recurs urmează să încaseze din contul lui Vinedictov Valeriu, în beneficiul lui Catruc Piotr a sumei de 280 Dolari SUA, ce constituie diferența dintre suma primită de către Vinedictov Valeriu ca urmare a dării în arendă a apartamentului și suma transmisă lui Catruc Piotr.

Potrivit art. 98 alin. (1) CPC – cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Astfel, avînd în vedere că acțiunea înaintată de Catruc Piotr este admisă parțial, Vinedictov Valeriu va achita taxa de stat în mărime de 159,31 lei.

Din considerentele sus-menționate și avînd în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate pe deplin de către prima instanță și instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat, nefiind necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de Vinedictov Valeriu și avocatul din oficiul Valentin Pelin în interesele lui Vinedictov Valeriu, a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea înaintată de către Catruc Piotr urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. b) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admit recursurile declarate de Vinedictov Valeriu și avocatul din oficiul Valentin Pelin în interesele lui Vinedictov Valeriu.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015 și hotărîrea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 iunie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Catruc Piotr împotriva lui Vinedictov Valeriu cu privire la încasarea datoriei, cu pronunțarea unei noi hotărîri după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Catruc Piotr.

Se încasează din contul lui Vinedictov Valeriu, în beneficiul lui Catruc Piotr suma de 280 Dolari SUA, convertită în lei moldovenești, conform cursului BNM la momentul executării hotărîrii.

Se încasează din contul lui Vinedictov Valeriu în beneficiul statului suma de 159,31 lei – cu titlu de taxă de stat.

În rest, pretențiile se resping.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Tatiana Vieru